

Høringsnotat for Natura 2000-område N226 Svanemose

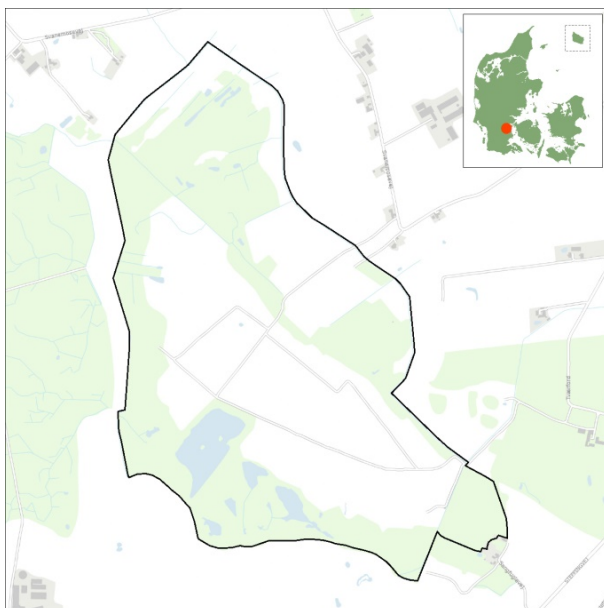
Notat vedrørende høringssvar til forslag af 2017 til justerede Natura 2000-områdegrænser for N226 Svanemose.

Forslaget til justerede Natura 2000-områdegrænser for N226 Svanemose har været i offentlig høring fra d. 28/9 2017 til d. 3/1 2018.

Indkomne høringssvar ses på <https://fugle-habitat-2017.hoering.mfvm.dk>.

Oktober 2018: Som nævnt i afsnit 5.2 "Den videre proces" har Miljø- og Fødevareministeriet haft en bekendtgørelse i høring med henblik på at opdatere Natura 2000-områdegrænserne. Der er i denne høring ikke kommet høringssvar til dette Natura 2000-område. Derudover er Afsnit 1.3 er blevet udbygget.

1	Grænsejustering for Natura 2000-området.....	2
1.1	Indledning.....	2
1.2	Danmarks udpegning af Natura 2000-områder.....	3
1.2.1	Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrænser.....	3
1.3	Kriterier.....	3
1.4	Høringer.....	5
2	Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N226 Svanemose	7
2.1	Sammenfatning af høringsforslaget.....	7
2.2	Sammenfatning af høringssvarene	7
3	Høringsvar vedr. generelle emner.....	8
4	Behandling af områdespecifikke emner	8
4.1	Habitatområde H250 Svanemose.....	9
4.1.1	Høringsforslag	9
4.1.2	Indkomne høringssvar	10
4.1.3	Udvidelse af habitatområdet med nye naturarealer.....	12
4.1.4	Opsamling.....	12
4.2	Fuglebeskyttelsesområde F120 Svanemose.....	13
4.2.1	Oprettelse af fuglebeskyttelsesområdet.....	13
4.2.2	Opsamling.....	13
5	Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N226 Svanemose.....	14
5.1	Opsamling	14
5.2	Den videre proces.....	14

Figur 1. Gældende afgrænsning af Natura 2000-området N226 Svanemose

1 Grænsejustering for Natura 2000-området

1.1 Indledning

Dette høringsnotat behandler høringsvar for dette specifikke Natura 2000-område. Af høringsnotatet fremgår også dokumentationen for de konkrete justeringer af Natura 2000-områdets grænser. Der er ligeledes udarbejdet specifikke høringsnotater for øvrige Natura 2000-områder, hvor afgrænsningen er blevet justeret. Desuden har Miljøstyrelsen udarbejdet et generelt høringsnotat, som behandler høringsvar vedrørende generelle forhold, spørgsmål og problemstillinger.

Formålet med justeringen bygger på aftalen om Naturpakken, som blev indgået af Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i maj 2016.

Aftaleteksten lyder: *"Tilpasning af Natura 2000-områdernes afgrænsning
Natura 2000-områderne er nogle af de mest værdifulde naturområder i Danmark. Der indgår dog i de udpegede Natura 2000-områder intensive jordbrugsarealer og byarealer, som ikke bidrager til beskyttelsen af direktivarter og -naturtyper, men som alligevel er underlagt nogle af de krav, der følger af Natura 2000-udpegningen.*

Der iværksættes, i dialog med interessenterne og EU-kommissionen, en gennemgang af afgrænsningen af Natura 2000-områderne med henblik på at undersøge muligheden for at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. at udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur, hvor det understøtter direktivmål."

I aftalen er det således aftalt, at Natura 2000-områderne skal tilpasses med henblik på at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. udvide områder med mere værdifuld natur, der understøtter direktivmål.

Efterfølgende har aftaleparterne bag Naturpakken i forsommeren 2018 ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område.

Resultatet er, at Natura 2000-arealet samlet set reduceres med ca. 29.900 hektar, der primært er intensivt drevne landbrugsarealer og byområder, som Miljøstyrelsen vurderer ikke har væsentlig betydning for beskyttelse af naturtyper og arter omfattet af naturdirektiverne. Natura 2000-arealet udvides med ca. 30.900 hektar nye naturarealer, der primært er beliggende på Naturstyrelsens arealer, og som vil have væsentlig betydning for beskyttelse af habitatnatur og arter omfattet af direktiverne.

1.2 Danmarks udpegning af Natura 2000-områder

Danmark har udpeget 113 fuglebeskyttelsesområder og 261 habitatområder, som tilsammen udgør 250 Natura 2000-områder. Danmark har p.t. udpeget godt 8 procent af landarealet og godt 18 procent af havarealet. De danske Natura 2000 områder er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områderne skal bevare og beskytte naturtyper og dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Natura 2000-områderne er med til at løfte Danmarks forpligtelser efter fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet, hvor der blandt andet er krav om udpegning af særlige områder, som beskytter arter og naturtyper. Formålet med udpegningen er, at områderne vil medvirke til, at naturen udvikler sig positivt, således at arter og naturtyper på sigt opnår gunstig bevaringsstatus.

1.2.1 Kommissionens retningslinjer – ændringer i Natura 2000-områdegrænser

Europa Kommissionen har i 2005 præciseret mulighederne for at ændre Natura 2000-områdegrænser. Herefter kan ændringer i grænserne for et Natura 2000-område ske ved opdatering af oplysninger i Europa-Kommissionens standarddatabase, som opdateres, når der foreligger ny viden eller nye nationale beslutninger.

I forbindelse med udtagning eller ændringer af habitatområder forudsætter det kommissionens godkendelse bortset fra tekniske fejlrettelser, som samlet udgør under 5 % af områdets areal.

1.3 Kriterier

Miljøstyrelsen har med henblik på udmøntning af Naturpakkens ønsker til justering af Natura 2000-områderne samt EU-kommissionens retningslinjer udarbejdet en række faglige kriterier for ændringer i områdegrænserne.

Disse kriterier præciserer, at enhver ændring skal kunne begrundes naturfagligt, og at ændringer som udgangspunkt skal ske på en måde, så der ikke opstår huller i Natura 2000 områderne. Samtidig bør Natura 2000-grænserne følge naturlige skel (f.eks. veje, diger, levende hegn, vandløb, kyst, skovbryn mv.).

I overensstemmelse med aftaleteksten i Naturpakken er der generelt ikke set på ændringer af grænserne for marine Natura 2000-områder. I visse særlige tilfælde er der sket ændringer, hvor det

kan begrundes i hensynet til eksisterende aktiviteter såsom havneanlæg og i øvrigt er i overensstemmelse med Natura 2000-beskyttelsen.

De specifikke kriterier for at udtage arealer fra Natura 2000-områder tager udgangspunkt i, at der kan udtages intensive jordbrugsarealer i byzone og arealer med tæt bebyggelse, sommerhusområder og arealer med særligt forstyrrende aktiviteter, herunder erhvervshavne. Det indgår dog også, at der ikke må udtages arealer med habitatnatur og levesteder med en væsentlig stabil forekomst af arter på habitatdirektivets bilag 1 og 2, fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1 eller regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter på udpegningsgrundlaget.

I fuglebeskyttelsesområder suppleres udtagningskriterierne med tre yderligere kriterier, hvorefter der skal foretages en konkret vurdering af arealets betydning for tilbagevendende trækfugle og fugle på områdets udpegningsgrundlag.

De udtagne arealer er gennemgået flere gange i forbindelse med kortlægning og overvågning i NOVANA-programmet. Som supplement hertil er bl.a. naturdatabasen, DOF-basen samt seneste og historiske luftfotos gennemgået for at konstatere, at der ikke findes habitatnatur og -arter på arealerne. Der er som nævnt ovenfor gennemført en konkret vurdering i forhold til fugle på udpegningsgrundlaget, hvor dette er relevant.

Der er desuden udarbejdet kriterier for i hvilke tilfælde, et areal kan inddrages i et Natura 2000-område. Efter disse kriterier skal der tages udgangspunkt i, om arealet ligger i tilknytning til habitatnatur eller er et levested for bilagsarter. Derudover skal arealet have en god naturkvalitet.

Disse kriterier er suppleret med kriterier, som skal sikre, at eksisterende husdyrbrug ikke berøres af yderligere husdyrregulering. Dette er gjort ved at definere et areal rundt om alle registrerede husdyrbrug, inden for hvilket Natura 2000-områderne ikke er foreslået udvidet med ammoniakfølsom natur. I vurderingen indgår afstanden til nærmeste husdyrbrug. Denne vurdering bygger på de specifikke kriterier til beregning af friholdt areal omkring husdyrbrug. Der henvises til det generelle høringsnotat for nærmere oplysninger.

Der er desuden lavet supplerende kriterier i forhold til inddragelse af arealer i fuglebeskyttelsesområder, hvor der særligt er lagt vægt på, om arealet har væsentlige forekomster af f.eks. sjældne bilag 1 arter, eller hvis arealet er med til at sikre et eksisterende områdes udpegningsgrundlag.

Der henvises desuden til det generelle høringsnotat, hvor de samlede kriterier fremgår som bilag.

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere naturarealer, primært på Naturstyrelsens områder. Det drejer sig om arealer med habitatnatur eller arealer med særlige naturværdier. Derudover er der også i enkelte tilfælde medtaget yderligere arealer, hvor der er tale om store arealer med aftale om konkrete tiltag til naturgenopretning eller naturarealer, hvor private lodsejere selv har foreslået, at arealet kan indgå i et Natura 2000-område. I forbindelse med gennemgangen af Natura 2000-områderne har Miljøstyrelsen desuden foretaget en berigtigelse af de eksisterende Natura 2000-områders grænser. Dette er sket for at justere grænserne i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige høringssvar fra dengang, da Natura 2000-områderne blev udpeget. Dette er sket for at sikre fuld overensstemmelse mellem områdegrensene og de oprindelige beslutninger, herunder de daværende høringssvar.

1.4 Høringer

Miljøstyrelsen har i forbindelse med arbejdet med justerede Natura 2000-grænser ønsket en bred inddragelse af offentligheden i processen. Derfor har Miljøstyrelsen i løbet af processen foretaget flere høringer.

Først er der foretaget en teknisk høring af kommuner og offentlige lodsejere, hvor kommunerne i deres egenskab som myndighed blev bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kunne tages ud af Natura 2000-områderne. Naturstyrelsen og Forsvaret blev ligeledes inddraget i denne tekniske proces blandt andet i forhold til forslag til, hvor det eventuelt ville være muligt at udvide Natura 2000-områderne.

Dernæst er der foretaget en høring over et høringsforslag i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Som følge af ændringer på baggrund af modtagne høringssvar har et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser været i målrettet høring i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. De enkelte høringer beskrives nærmere i det nedenstående.

Gennem hele processen med tilpasning af Natura 2000-områdernes grænser har Miljøstyrelsen haft en løbende dialog med forskellige interessenter, herunder afholdt møder med Kommunernes Landsforening, KTC – Kommunalteknisk Chefforening, de enkelte kommuner, erhvervet (bl.a. Skovforeningen, Landbrug og Fødevarer, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Fiskeriforening), de grønne organisationer (Danmarks Naturfredningsforening, Birdlife/DOF) og Naturstyrelsen.

I forbindelse med udarbejdelse af forslag til justerede Natura 2000-grænser har Miljøstyrelsen indhentet tekniske input fra kommuner og offentlige lodsejere. Kommunerne er i deres egenskab som myndighed blevet bedt om at komme med faglige og tekniske bidrag omkring Natura 2000-områderne med fokus på bynære arealer og intensive jordbrugsarealer, der kan tages ud af Natura 2000-områderne.

På baggrund af blandt andet de berigtigede Natura 2000-områders grænser og tekniske bidrag fra kommunerne har Miljøstyrelsen udarbejdet et forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag har været i offentlig høring i perioden fra 28. september 2017 til 3. januar 2018. Høringen var annonceret i landsdækkende medie samtidig med, at der blev udsendt høringsbreve til interessenter og særligt berørte lodsejere (defineret som lodsejere med CVR-nummer indenfor grænserne af forslag til ny afgrænsning af Natura 2000-områder).

Der blev i alt modtaget ca. 1.100 høringssvar indeholdende ca. 2.000 ændringsforslag.

De modtagne svar fra denne høring gav i flere situationer anledning til ændringer i det oprindelige forslag til justerede Natura 2000-grænser. Derfor udsendte Miljøstyrelsen et nyt forslag til justerede Natura 2000-grænser. Dette forslag blev sendt i en høring målrettet lodsejere med arealer, hvor der foreslås yderligere ændringer i forhold til den nuværende udpegning af Natura 2000-områder. Denne høring blev gennemført i perioden fra 17. maj til 31. maj 2018. I høringsbrevene har der været angivet en begrundelse for de påtænkte justeringer. På baggrund af denne høring modtog Miljøstyrelsen ca. 150 høringssvar.

Der har i forbindelse med høringen i sidste halvdel af 2017 og den målrettede høring i maj 2018 været udsendt materiale og kort, som har beskrevet de påtænkte justeringer, ligesom der på Miljøstyrelsens hjemmeside har været detaljerede oplysninger om baggrunden for arbejdet med justeringer af Natura 2000-grænserne og kriterierne bag.

De foretagne høringer er sket for at skabe et mere præcist grundlag for de faglige vurderinger for nye Natura 2000-områdegrænser, som først med udstedelsen af en bekendtgørelse om Natura 2000-grænserne vil være endelige. De foreslåede justeringer i Natura 2000-områderne skal godkendes af EU-kommissionen.

2 Sammenfatning af høringsforslag og høringssvar for Natura 2000-område N226 Svanemose

2.1 Sammenfatning af høringsforslaget

Sammenholdt med den gældende afgrænsning af N226 er områdegrænserne i Miljøstyrelsens høringsforslag kvalitetssikret og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

2.2 Sammenfatning af høringssvarene

Miljøstyrelsen har modtaget 2 høringssvar indeholdende i alt 2 ændringsforslag med konkrete forslag til ændringer af Natura 2000-områdets afgrænsning. Forslagene er kommet fra Danmarks Naturfredningsforening (DN-Kolding) og Dansk Ornitologisk forening (DOF-Syddøstjylland).

Ændringsforslagene indeholder forslag om nye udvidelser af Natura 2000-området. Forslagene er bl.a. begrundet med et stort potentiale for genopretning af den naturlige hydrologi.

I de kommende afsnit er ændringsforslagene gengivet i hovedtræk. Miljøstyrelsens kommentarer til de enkelte emner er anført i kursiv.

Af hensyn til det generelle overblik og læsevenlighed nævnes alene organisationer og kommuner med navn. Lodsejere og virksomheder er samlet under betegnelsen lodsejere. Alle høringssvar kan findes på <https://fugle-habitat-2017.hoering.mfvm.dk>

I Miljøstyrelsens kommentering af høringssvarene henvises med links til eksisterende lovgivning og øvrigt materiale som f.eks. vejledninger, hvor dette er relevant.

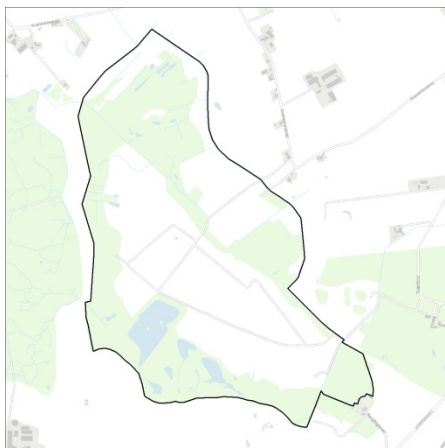
3 Høringsvar vedr. generelle emner

Der er ikke indkommet høringssvar der omhandler generelle emner.

4 Behandling af områdespecifikke emner

Område N226 Svanemose består af følgende habitat- og fuglebeskyttelsesområder:

- H250 Svanemose

Figur 2. H250

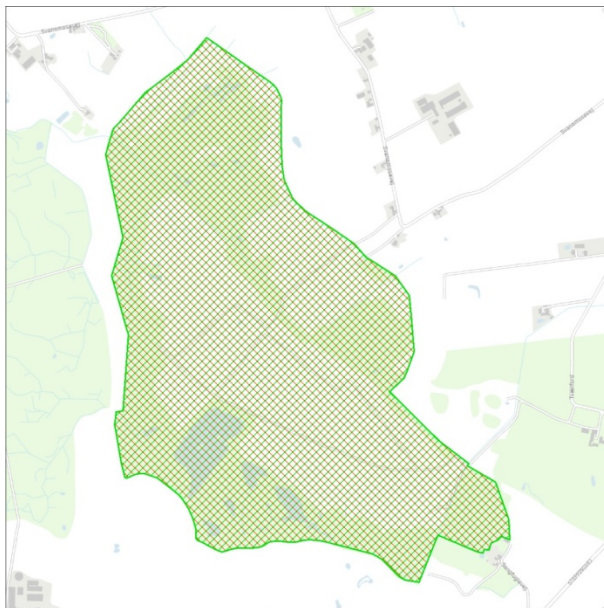
Høringssvar med konkret arealforslag til habitatområdet samt høringsforslagets forslag om justeringer i områdegrænsen vil blive gennemgået i de følgende afsnit.

4.1 Habitatområde H250 Svanemose

4.1.1 Høringsforslag

I Miljøstyrelsens høringsforslag er områdegrensene kvalitetssikret og så vidt muligt tilpasset naturlige skel i landskabet.

Figur 3 viser de berigtede grænser samt høringsforslaget for habitatområde H250 Svanemose.

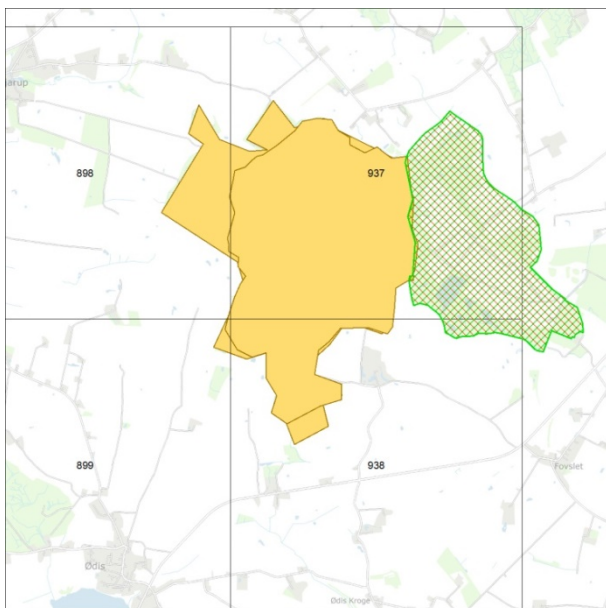

Figur 3. Habitatområde H250. Den røde skravering viser de berigtede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning.

4.1.2 Indkomne hørings svar

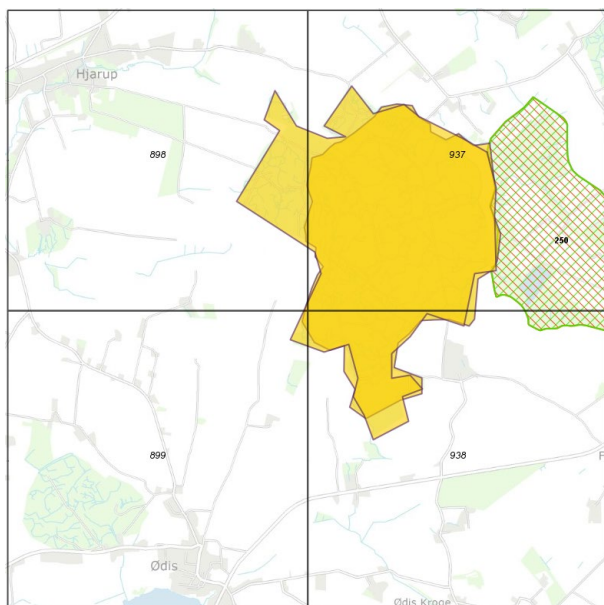
Miljøstyrelsen har modtaget to ændringsforslag til habitatområdet. Ændringsforslagene er fra Danmarks Naturfredningsforening (DN-Kolding) og Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Syddøstjylland). Ændringsforslagene indeholder begge forslag om udvidelse af områdets afgrænsning.

På figur 4 ses Miljøstyrelsens høringsforslag samt de indkomne ændringsforslag, der indeholder et konkret geografisk forslag til ændringer i områdefafgrænsningen. Ændringsforslagene behandles i grupper ud fra deres geografiske placering. Dette gøres ved at underopdele området i en række kvadrater på 2,5 km x 2,5 km der bruges til at foretage en systematisk gennemgang af høringsforslaget og behandling af indkomne ændringsforslag.

Figur 4. Habitatområde H250. Den røde skravering viser de berigtede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule, blå og brune helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse, blå er forslag til reduktion og brun er forslag til nye områder.

4.1.2.1 Kvadrat 898-899 og 937-938 – arealer nær Fovslet Skov

Figur 5. Tallene angiver nummeret på de kvadrater, hvis indhold behandles jf. figur 4. Den røde skravering viser de berigtigede grænser for habitatområdet, og den grønne skravering angiver høringsforslagets afgrænsning. De gule, blå og brune helfarvede polygoner viser ændringsforslagene, således at gul er forslag til udvidelse, blå er forslag til reduktion og brun er forslag til nye områder.

Miljøstyrelsen har berigtiget områdegrænserne i kvadrat nr. 937-938 samt øvrige del af H250. Miljøstyrelsen har gennemgået områderne og justeret dem i forhold til nutidig anvendelse af digitale kort. I samme proces har Miljøstyrelsen gennemgået de oprindelige hørings svar fra den gang man udpegede Natura 2000-områderne og sikret overensstemmelse mellem områdegrænserne og hørings svarene.

Danmarks Naturfredningsforening (DN-Kolding) og Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Syddøstjylland) foreslår en udvidelse, således at habitatområdet omfatter hele eller dele af Fovslet Skov. DN-Kolding anfører, at der tidligere har været skovmoser og skovsøer i skoven, og at der er stort potentiale for at genskabe unik natur. Desuden anføres at en genopretning vil skabe et godt samspil mellem naturen i mosen og Fovslet Skov. Desuden foreslås Svanemosen og Fovslet Skov som fuglebeskyttelsesområde. DOF-Syddøstjylland anfører ligeledes, at der er stort potentiale for genskabelse af skovmoser og skovsøer i Fovslet Skov.

Miljøstyrelsen takker for de indsendte hørings svar, som delvist imødekommes. Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af arealet med Fovslet Skov som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Arealet forventes at indeholde skovdækkede habitatnaturtyper.

4.1.3 Udvidelse af habitatområdet med nye naturarealer

Miljøstyrelsen takker for de indsendte høringssvar, som delvist imødekommes. Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af arealet med Fovslet Skov som habitatområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Arealet forventes at indeholde skovdækkede habitatnaturtyper.

4.1.4 Opsamling

Miljøstyrelsen har på baggrund af gennemgangen af høringssvarene udpeget Fovslet Skov som en del af habitatområdet. Områdegrensen for habitatområde H250 Svanemose er justeret således, at der er udvidet med 240 ha. Der er ikke foretaget reduktioner i området. De nye områdegrenser fremgår af figur 6.

Figur 6. Den endelige afgrænsning af habitatområde H250 Svanemose fremgår af kortet.

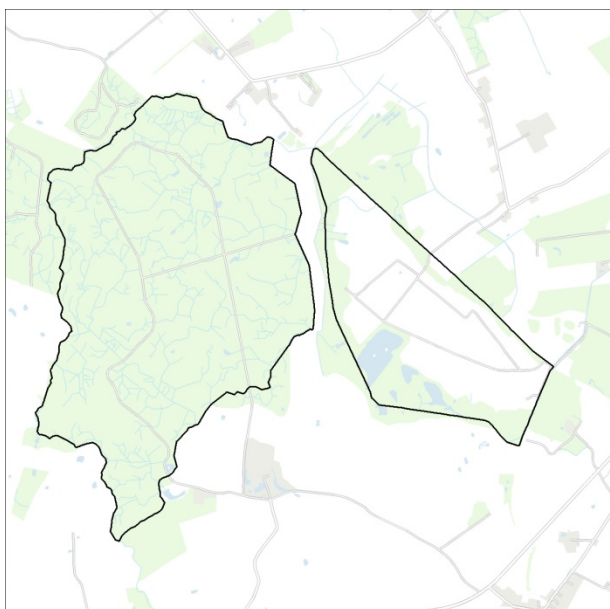
4.2 Fuglebeskyttelsesområde F120 Svanemose

4.2.1 Oprettelse af fuglebeskyttelsesområdet

Aftaleparterne har ønsket at udvide Natura 2000-områderne med yderligere naturarealer. Derfor er Natura 2000-områderne suppleret med yderligere arealer. Udlægningen af Fovslet Skov og Svanemose som nyt fuglebeskyttelsesområde er foretaget i overensstemmelse med aftalen om yderligere naturarealer. Arealerne forventes at være levested for trane, rødrygget tornskade, hedelærke, sortspætte og hvepsevåge.

4.2.2 Opsamling

Miljøstyrelsen har på baggrund af gennemgangen af høringssvarene udpeget dele af Svanemose samt Fovslet Skov som en fuglebeskyttelsesområde. Det nye fuglebeskyttelsesområde F120 Svanemose har et areal på 342 ha. Områdegrensene for det nye fuglebeskyttelsesområde fremgår af figur 7.

Figur 7. Den endelige afgrænsning af fuglebeskyttelsesområde F120 Svanemose fremgår af kortet.

5 Miljøstyrelsens forslag til nye grænser for N226 Svanemose

5.1 Opsamling

Afgrænsningen af Natura 2000-område N226 Svanemose er justeret på baggrund af Miljøstyrelsens høringsforslag, de indkomne høringssvar, høringen i 2018 af implicerede lodsejere og udlægning af Naturstyrelsens arealer. I alt udvides Natura 2000-områdets med 240 ha. Der er ikke foretaget reduktioner i området. Den endelige områdegrænse fremgår af figur 8.

Figur 8. Den endelige afgrænsning af Natura 2000-område N226 Svanemose fremgår af kortet.

5.2 Den videre proces

Justeringerne af Natura 2000-områdernes grænser skal godkendes af EU- Kommissionen. På baggrund af de udarbejdede justeringer af Natura 2000-områdernes grænser udsteder Miljø- og Fødevareministeriet en bekendtgørelse, som sendes i høring 20. august – 17. september 2018 med henblik på, at de foreslåede udvidelser opnår beskyttelse som Natura 2000-områder. På arealer med foreslåede reduktioner opretholdes Natura 2000-beskyttelsen under den kommende dialog med EU-Kommissionen. Dette sker i overensstemmelse med EU-Kommissionens retningslinjer for ændringer i Natura 2000-områders afgrænsning.

Ultimo oktober 2018 underretter Miljø- og Fødevareministeriet EU-kommissionen om de foretagne og foreslåede justeringer af områdegrænserne herunder præsentation af principper for justeringerne og arealmæssige konsekvenser. Dialogen med EU-kommissionen forventes afsluttet medio 2019, hvorefter de endelige Natura 2000-områdegrænser kan fastlægges ved udstedelse af en ny bekendtgørelse.